



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNO



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO



SRIP
TRAJNOSTNI
TURIZEM

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj

Strateško razvojno inovacijsko partnerstvo turizem - SRIPT

Strateško razvojno inovacijsko partnerstvo turizem je zaleden podporni sistem za potrebe turističnega gospodarstva. Članstvo šteje 32 podjetij, 3 institucije znanja (fakultete) in 2 javna zavoda. Podjetja, člani SRIPT, ustvarijo več kot 70 % prihodkov v slovenskem turizmu, kar kaže na zares močno partnerstvo.

Za prelomni dosežek SRIPT velja vključitev področja trajnostnega turizma med razvojna področja Slovenske strategije pametne specializacije (S4) in s tem tudi pridobljena priložnost sistematičnega vlaganja v raziskave, razvoj in inovacije. Strokovni sodelavci SRIPT so na podlagi študij primerov (Hit d.d., Postojnska jama) dokazali obstoj raziskav in razvoja v panogi turizem (po Frascatiju). Podjetja so s celostno podporo SRIPT pričela z ustanavljanjem oddelkov za raziskave in razvoj (RR) pri Javni agenciji za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS) (Turistična agencija Palma, Thermana Laško) in tako institucionalizirala RR kot del svojih poslovnih funkcij. Aktivno smo se povezovali z ostalimi SRIP-i (podpisali Memorandum o sodelovanju s SRIP Hrana). Interese svojih članov smo zastopali tudi na EU ravni (npr. Necstour iniciativa »Digitalization and safety in tourism«).

SRIPT članom nudi mreženje, prenos dobrih praks in povezovanje s ključnimi deležniki (strokovnjaki, akademiki, turistično gospodarstvo, raziskovalne, idr. institucije). Članom nudi podporo pri uresničitvi lastnih strateških idej. Organizira različne dogodke v okviru tematskih stebrov SRIPT. Podaja predloge za sistemske ukrepe na podlagi potreb članov. Aktivno sodeluje v študijah primerov za razvoj panoge. izobraževanje kadrov v podjetju za uporabo storitev. Svoje člane mreži s ključnimi organizacijami v tujini (npr. grozdi na EU ravni). Podjetjem nudi celostno podporo pri ustanavljanju RR oddelkov v podjetjih in vpisu v RR dejavnosti pri ARRS. Posredno doprinaša k doseganju višje dodane vrednosti v turizmu. Uporabna vrednost SRIPT za državo je neposredni, hiter prenos informacij in potreb turističnega gospodarstva. Aktivno sodelovanje na posvetovalnih sestankih na pristojnih ministrstvih, nacionalne usmeritve in področje internacionalizacije, s ciljem doseganja kazalnikov uspešnosti EU. Doseganje zastavljenih ciljev v Strategiji razvoja slovenskega turizma do leta 2021 iz naslova dosežkov SRIPT.

Vizija SRIPT v prihodnje je postati ključni nosilec razvoja in znanja na področju turizma v Sloveniji. SRIPT bo v prihodnje deloval v smeri izboljšanja svoje podobe med deležniki v Sloveniji. Deloval bo v smeri povezovanja akademske in raziskovalne sfere, gospodarstva ter države s ciljem razvoja varnega, zelenega, butičnega in visko-donosnega turizma v Sloveniji. Ključna področja delovanja bodo: varnost, trajnost in digitalizacija – kjer ima Slovenija priložnost, da na podlagi konkurenčnih prednosti postane vodilna država v EU. Vloga SRIPT-a bo tudi v izboljšanju komunikacije med državo in gospodarstvom ter pomoč pri ustvarjanju stimulativnega okolja za razvoj, inovacije in rast na področju turizma. Turizem je zaradi pandemije v izjemno zahtevnih časih, ki zahtevajo preudarne in razvojne rešitve za preživetje panoge. Cilj SRIPT-a je, skupaj s svojimi člani, oblikovati trajnostne rešitve za ohranjanje delovnih mest in ustvarjanje pogojev za nadaljnji razvoj turizma v Sloveniji. V obdobju naslednjih dveh let bo poudarek na iskanju rešitev za nizkoogljični, zeleni in odgovoren turizem prihodnosti.



Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj

PODROČJA DELOVANJA:

1. Digitalizacija

Opis fokusnega področja / tehnologije:

Digitalizacija na področju turizma je nujno potrebna za zagotavljanje konkurenčnosti sektorja v prihodnje. To področje bo zajemalo aktivnosti in razvojne predloge, povezane z digitalno transformacijo turizma, ki je zaradi trenutne pandemije ena izmed ključnih prioritiet gospodarstva in panoge kot celote. Poleg tega so rešitve, ki prepletajo turizem in tehnologije, nujne za razvoj prebojnih rešitev, potrebnih za dvig dodane vrednosti turizma. Ključni poudarek na tem področju bo razvoj skupnih digitalnih platform, ki potencialno združujejo turizem in transport ter razvoj mobilnih aplikacij (brezstični check-in; check-out proces, spletno naročanje v hotelih ipd.), ki dvigujejo raven varnosti in higienskih standardov v hotelih. Poleg tega bo poudarek tudi na iskanju skupnih rešitev reorganizacije distribucijskih poti v turizmu, ki so usmerjene v bolj direktne povezave ponudnikov in porabnikov (skrajšanje B2C distribucijske poti in deloma zmanjševanje odvisnosti od globalnih OTA-jev kot so Booking ali Expedia).

V procesu generiranja idej in potrebnih razvojnih premikov za digitalno transformacijo turizma bomo tako v okviru digitalizacije delovali na štirih ključnih področjih:

- podatkovno podprto odločanje;
- implementacija novih tehnologij (t. i. »enabling technologies«) v turizem;
- digitalizacija za trajnost;
- digitalizacija na področju mobilnosti.

Utemeljitev perspektivnosti fokusnega področja / tehnologije:

Celotna družba se digitalizira in turizem ni izjema. Stališče, da so digitalne storitve neosebne, je enostavno napačno. Tudi zaradi te stigme turistična podjetja zaostajajo v procesu digitalne transformacije poslovanja, pa ne le v Sloveniji, tudi v Evropi in svetu. Trenutna pandemija bo to zagotovo spremenila, saj so podjetja in destinacije po svetu prepoznali digitalizacijo kot nosilca razvoja bolj trajnostnega turizma v prihodnje. Temu trendu moramo slediti tudi v Sloveniji in v okviru SRIPT-a postaviti temelje za digitalizacijo procesov in deloma storitev v turizmu.

Pri oblikovanju digitalnih rešitev bomo sledili usmeritvam EU predvsem pa: Zelenem dogovoru (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en), ki črkuje prehod na nizkoogljično družbo ter Digitalni strategiji EU (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en>), ki obravnava enoten trg, big data, open data, standardizacijo, odpira vprašanje varnosti in zagotavljanja zasebnosti, digitalizacije transporta, konkurenčnosti ipd. Slovenija oziroma SRIPT je tudi del platforme (ali skupine) »Digitalisation and Safety«, ki deluje v sodelovanju z NESCTour in ostalimi deležniki na ravni EU in ima za cilj iskati rešitve na področju digitalizacije in varnosti v turizmu. Obe temi sta zaradi pandemije izjemno



Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj
pomembni in bo SRIPT v tem gibanju še naprej igral pomembno vlogo ter prenašal dobre prakse in rešitve v Slovenski turistični prostor.

2. Raziskave in razvoj

Opis fokusnega področja / tehnologije:

Fokusno področje Raziskave in razvoj v turizmu je posledica prizadevanj TGZS in SRIPT ter turističnega gospodarstva, da je bil turizem prepoznan kot ena izmed devetih prednostnih področij razvoja Slovenije v okviru Strategije Pametne Specializacije (S4) in je bil kot potencialno RR področje prepoznan tudi v razpisih MIZŠ (Spodbujanje izvajanja raziskovalno – razvojnih projektov TRL 3-6) in MGRT (Spodbude za raziskovalno – razvojne projekte 2 TRL 6-9), ki spodbujajo vlaganja podjetij v RR. Država zdaj prepoznava in priznava vlaganja v RR v turistični dejavnosti. Kot rezultat uspešnega delovanja SRIPT lahko turistična podjetja zdaj sodelujejo v okviru razpisov S4 in tudi uveljavljajo vlaganja v RR kot davčno olajšavo. To je veliki napredek za panogo, saj so turistična podjetja zaznamovana kot podjetja, ki ne vlagajo v razvoj in raziskave, kar ne drži. Vlaganja v RR v storitvenih podjetjih so le nekoliko drugačne narave kot vlaganja v RR v proizvodnih podjetjih in seveda ne drži, da ne obstajajo.

Aktivnosti SRIPT bodo v okviru tega fokusnega področja v prihodnjem obdobju primarno vezane na:

- vsebinsko utemeljevanje RR aktivnosti v podjetjih;
- vsebinsko in strokovno pomoč pri ustanavljanju RR oddelkov v podjetjih;
- vsebinska, strokovna in računovodska pomoč pri pripravi dokumentacije za FURS (priznavanje vlaganja v RR kot davčne olajšave) ter pomoč pri tolmačenju obstoječih zakonodajnih zahtev in svetovanje podjetjem skozi celoten proces;
- informiranje podjetij o razpisih S4 in drugih razpisih, povezovanje in razvoj skupnih RRI iniciativ ter vsebinska in strokovna pomoč pri prijavi na razpise;
- vključitev Trajnostnega Turizma v klasifikacijo oziroma šifrante ARRS.

Poleg tega se bomo na področju raziskav in razvoja povezali z drugimi področji. Priložnost vidimo v razvoju otipljivih spoznanj vpliva tretmajev zdravilišč in velnesa na dobro počutje posameznikov. Tukaj vidimo izjemno priložnost za povezovanje z medicinski stroko, s katero bi oblikovali in izvajali potrebne RR aktivnosti na področju razvoja medicinskega, zdraviliškega in velnes turizma. To je lahko tudi eno izmed pomembnih izhodišč za okrevanje zdravilišč po krizi Covid-19. Poleg tega kot dodatno področje vidimo pomen raziskav na področju varnosti v turizmu. Varnost bo sedaj razumljena tudi kot sposobnost deležnikov in celotne družbe za učinkovito omejevanje negativnih vplivov na zdravje posameznikov.

Utemeljitev perspektivnosti fokusnega področja / tehnologije:

Turizem je pretežno storitvena dejavnost, zato je na področju raziskav in razvoja še mlada panoga. Področje raziskav in razvoja se je pokazalo kot izjemen potencial tekom 2. faze SRIPT (dokaz obstoja RR v panogi turizem, ustanavljanje RR oddelkov v podjetjih, vpis turističnih podjetij v evidenco raziskovalnih organizacij pri ARRS, uspešne prijave RR projektov na razpise, ipd.). Tudi v



Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj

3. fazi je eden izmed razlogov članov SRIPT, da se ta nadaljuje, ravno področje raziskav in razvoja. Steber RR je namreč tesno povezan z ostalimi vertikalami SRIPT ter internacionalizacijo na horizontali.

Predvidene smeri raziskav in razvoja v Sloveniji:

Ključna raziskovalna področja, na katera se bo osredotočal SRIPT v okviru III. faze, so stimulacija in sodelovanja na področjih delovanja SRIPT in sicer:

- Raziskave, ki združujejo znanja na področju digitalizacije in tehnologij, s ciljem razvoja inovativnih in digitalno naprednih turističnih produktov.
- Raziskave za razvoj naprednih trajnostno naravnanih turističnih produktov.
- Raziskave, vezane na varnost in zasebnost v turističnem sektorju.
- Raziskave, ki temeljijo na medicinskem, tehnološkem in turističnem preboju in imajo za cilj razvoj produktov za zdravo staranje, preventivo in izboljšanje kakovosti življenja posameznikov.
- Raziskave na področju dviga kakovosti bodo zajemale optimizacijo zajema podatkov o željah in pričakovanjih turistov za boljšo informiranost o njihovem nakupnem vedenju ter spremljanju zadovoljstva turistov s turistično ponudbo.
- Raziskave na področju človeških virov se bodo posvečale identifikaciji in razvoju kompetenc za prihodnost ter povečanju prepoznavnosti turističnih poklicev kot poklicev prihodnosti, predvsem med mladimi.



Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj

3. Trajnostni sistemi

Opis fokusnega področja / tehnologije:

Na tem področju bo cilj razvoj pionirskih trajnostnih rešitev na ravni turističnih destinacij in ponudnikov. To je lahko ključna prednost Slovenije tekom okrevanja turizma po pandemiji. Zelen in visoko kakovosten razvoj turizma! Slovenija je že naredila izjemne premike na področju implementacije trajnostnih rešitev v turizmu. V okviru SRIPT-a želimo nadalje te premike skupno graditi z uvedbo trajnostnih praks v turizmu in postati vodilni v svetovnem merilu. Poudarek bo na iskanju sinergij med digitalizacijo in trajnostnim razvojem s ciljem zmanjšanja porabe resursov ter slediti Zelenemu dogovoru in Strategiji Digitalizacije EU.

V okviru trajnostnih sistemov bomo delovali na štirih primarnih področjih:

- razvoj trajnostnih iniciativ in praks na ravni turističnih destinacij;
- razvoj trajnostnih iniciativ na ravni turističnih ponudnikov;
- energetska sanacija stavb;
- trajnostna gastronomija.

Utemeljitev perspektivnosti fokusnega področja / tehnologije:

Temeljni dokumenti, ki jim bomo sledili na področju trajnostnih sistemov, so Agenda za razvoj trajnostnega in učinkovitega turizma, ki ga je izdala Evropska komisija, Zeleni Dogovor EU, ki usmerja prehod na nizko-ogljeno družbo ter Zeleno Shema Slovenskega turizma, ki jo je razvil STO (sedaj član SRIPT).

STO in številne turistične destinacije v Sloveniji so naredile veliko korakov v smeri implementacije in promocije trajnosti na ravni destinacij. Zelena shema slovenskega turizma je dobila več eminentnih mednarodnih priznanj in v veliki meri pomagala destinacijam v procesu prehoda na trajnostni model razmišljanja in dejanja. V okviru SRIPT-a si želimo aktivno pridružiti obstoječim iniciativam in skupaj s člani SRIPT so-oblikovati iniciative za prihodnje. Zagotovo je izjemna priložnost slovensko predsedovanje EU, v okviru katerega bomo imeli s trajnostnimi iniciativami možnost pozicionirati turizem v ospredje kot nosilca trajnostne transformacije družbe. V tej luči bomo v okviru SRIPT-a nadaljevali z razvojem obstoječih gibanj za umik plastike za enkratno uporabo, zmanjšanje odvržene pripravljene hrane idr. V okviru SRIPT-a bomo razvili pilotne ideje in načrte implementacije, ki bodo nato implementirane ter testirane v realnem okolju. Razvijali bomo tudi kategorizacijo zelenih znakov v smeri doživetij: atrakcije, dogodki in znamčenje turističnih produktov. Nadalje se bo delovalo v smeri razvoja trajnostnih iniciativ na ravni turističnih ponudnikov (predvsem v hotelirstvu). Področje trajnosti bo zajemalo tudi vprašanje energetske sanacije stavb, ki zagotavlja večjo raven trajnosti panoge. Nenazadnje bomo delovali na področju trajnostne gastronomije in poseben poudarek bo na povezovanju proizvajalcev hrane in turizma ter promocije lokalnih sestavin v gastronomski ponudbi.